

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1925 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrämjande av lufttrafik, i vad rör anslag för komplettering av den officiella väderlekstjänsten, jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 6 mars 1925 avlåten proposition, nr 93, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1:o) under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1925—1926 anvisa dels för understöd av regelbunden luftfart ett extra reservationsanslag å 500,000 kronor, dels till förbättring av flygplatsen å Bulltoftafältet i Malmö ett extra reservationsanslag å 128,000 kronor, dels ock för biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart ett extra anslag å 2,300 kronor;

2:o) under nionde huvudtiteln för komplettering av den officiella väderlekstjänsten för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag å 4,000 kronor;

3:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt de i statsrådsprotokollet angivna grunder och i huvudsaklig överensstämmelse med det i statsrådsprotokollet intagna förslaget till avtal mellan svenska staten och aktiebolag, som erhåller understöd för idkande av regelbunden luftfart, träffa avtal om uppehållande av sådan luftfart;

4:o) dels besluta, att en särskild fond, benämnd luftfartslånefonden, skall inrättas, från vilken fond, som skall förvaltas av statskontoret, lån må under i statsrådsprotokollet angivna villkor av Kungl. Maj:t beviljas för inköp av flygplan och flygmotorer, dels ock såsom kapitalökning för omförmälda fond för budgetåret 1925—1926 under utgifter för kapitalökning, rubriken »Statens utlåningsfonder» anvisa ett reservationsanslag av 800,000 kronor att utgå av lånemedel.

Ifrågavarande proposition har, såvitt den angår anslag för komplettering av den officiella väderlekstjänsten, hänvisats till jordbruksutskottet samt i övrigt till statsutskottet.

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 320, av herr *Anderson* i Linköping *m. fl.*, hemställes, att Kungl. Maj:ts proposition nr 93 angående befrämjande av lufttrafiken icke måtte av riksdagen bifallas.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna framställning, hänvisas till motionen.

Efter att hava bland annat angivit de tre flygleder, som i förevarande proposition avses »att understödjas med statsmedel» (Stockholm—Hälsingfors, Malmö—Hamburg och Oslo—Göteborg—Malmö) samt av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt och telegrafstyrelsen avgivna yttranden rörande väderlekstjänst för luftfarten har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört följande:

»Den av meteorologisk-hydrografiska anstalten överlämnade planen för det meteorologiska underrättelseväsendet för omförmälda tre luftfarleder är upprättad under förutsättning att kunna med möjligaste begränsning av kostnaderna erhålla och giva flygledningen del av de väderleksunderrättelser, som äro oundgängligen nödvändiga för att den nu ifrågasatta luftfarten å omförmälda linjer skall kunna försiggå med erforderlig trygghet. Kostnaderna avse i huvudsak, fränsett viss engångskostnad för anskaffning av instrument, avgifter för utsändning och mottagning från svensk sida av telegram samt för radioutsändning i nyss angivna syfte, vilka avgifter inflyta till telegrafverket och sålunda ej medföra någon direkt statsutgift. Då dylika väderleksunderrättelser i utlandet i regel kostnadsfritt tillhandahållas luftfartsföretagen, torde kostnaderna även hos oss böra bestridas av staten. Enligt vad i det föregående angivits, har för tiden till ingången av budgetåret 1926—1927 statssubvention beräknats för luftfartsleden Malmö—Hamburg med fortsättning till Amsterdam under en tid av sex månader samt för leden Stockholm—Hälsingfors under fyra och för linjen Oslo—Göteborg—Köpenhamn under tre månader. De årliga kostnaderna skulle sålunda komma att belöpa sig till omkring 8,000 kronor.

Med undantag för engångskostnaden å 4,000 kronor, torde emellertid, enligt vad chefen för jordbruksdepartementet meddelat, något särskilt anslag icke behöva äskas för nu ifrågavarande ändamål. Kostnaderna för telegram och radioutsändning böra nämligen bestridas av det under nionde huvudtiteln i förslaget till stat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt uppförda extra förslagsanslaget för telegramkostnader och kostnader för radioutsändningar. Detta anslag har i årets statsverksproposition föreslagits till 85,000 kronor, och då erfarenhet ännu saknas ifråga om det verkliga medelsbehovet, torde en ändring av anslagsbeloppet icke av nu förevarande anledning behöva vidtagas. Återstoden av de årliga utgifterna — icke fullt 3,000 kronor — avser vissa kostnader dels för expenser och dels för arvoden åt observatörer. För bestridande av meteorologisk-hydrografiska anstaltens kostnader av denna art är i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition uppfört ett med 8,000 kronor till 98,000 kronor förhöjt ordinarie reservationsanslag. Den mindre ökning av anstaltens kostnader i detta avseende, som här ifrågasättes, torde ej heller göra en höjning av nyssnämnda anslag nödvändig.

För komplettering av den officiella väderlekstjänsten torde för den skull böra för budgetåret 1925—1926 uppföras ett extra reservationsanslag å allenast

4,000 kronor. Då anslaget skulle ställas till meteorologisk-hydrografiska anstaltens förfogande, torde det böra anvisas å nionde huvudtiteln, mot det att det å sjätte huvudtiteln i statsverkspropositionen beräknade extra reservationsanslaget till befrämjande av lufttrafik i motsvarande mån minskas.»

Utskottet vill först erinra därom, att riksdagen på statsutskottets hemställan i huvudsak bifallit förevarande proposition i de till detta utskott hänvisade delarna av densamma. Vid sådant förhållande bör givetvis erforderliga medel beviljas för anordnande av den ifrågasatta väderlekstjänsten.

Det belopp, som utöver det begärda engångsanslaget ansetts erforderligt för anordnande av ifrågavarande väderlekstjänst, är, i vad det belöper på vissa kostnader för expenser och arvoden till observatörer, avsett att bestridas från ordinarie reservationsanslaget till observatörer. Under framhållande att den omständigheten att riksdagen avvisat den på sätt ovan nämnts begärda höjningen i sistnämnda anslag icke torde böra föranleda beviljande av något särskilt anslag för nu ifrågavarande ändamål och då utskottet icke heller i övrigt funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å den i ämnet väckta motionen under nionde huvudtiteln för komplettering av den officiella väderlekstjänsten för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag å 4,000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1925.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hellström, Persson, Nils, Sederholm, Boberg* och *Elisson* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Carlström, Andersson* i Grimbo, *Hedlund* i Häste och *Vahlstedt*.